

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη

**Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών
Εξελίξεων στην Ισπανία**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2023

Επιμέλεια-σύνταξη:

Παντελής Γκάσιος
Χριστίνα Οικονόμου
Σοφία Σαββάκη

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη, <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Σταθεροποίηση του πληθωρισμού στο 3,5 % τον Οκτώβριο στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που δημοσίευσε το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ισπανία διαμορφώθηκε για το μήνα Οκτώβριο στο 3,5% σε ετήσια βάση, πράγμα που σημαίνει ότι παρέμεινε ο ίδιος με τον μήνα Σεπτέμβριο. Με αυτή τη στασιμότητα, ο ΔTK βάζει τέλος σε τρεις συνεχόμενους μήνες αυξήσεων, αν και παραμένει στο υψηλότερο επίπεδο από τον περασμένο Απρίλιο. Επιπλέον, ο υποκείμενος πληθωρισμός - ο οποίος δεν περιλαμβάνει τα νωπά τρόφιμα και τα ενεργειακά προϊόντα, καθώς είναι τα πιο ευμετάβλητα - μειώθηκε εκ νέου κατά έξι δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας, ανερχόμενος στο 5,2%.

Το δημοσιευθέν σημείωμα του INE δεν αναλύει την εξέλιξη των τιμών στα τρόφιμα, ούτε παρέχει περισσότερες λεπτομέρειες, καθώς πρόκειται για προσωρινά στοιχεία. Ωστόσο, επισημαίνει ότι αν και η ηλεκτρική ενέργεια έχει ωθήσει προς τα πάνω τον δείκτη πληθωρισμού, αυτό αντισταθμίζεται από τη συγκράτηση των τιμών στα καύσιμα (των οποίων οι τιμές έχουν μειωθεί) και στα τρόφιμα, καθώς και στα μη αλκοολούχα ποτά (των οποίων η άνοδος είναι λιγότερο έντονη από ό,τι πέρυσι). Ενόψει της θετικής αυτής εξέλιξης, το Υπουργείο Οικονομίας επεσήμανε ότι «η Ισπανία εδραιώνει τη θέση της ως μία από τις κύριες

οικονομίες της ευρωζώνης με χαμηλότερο πληθωρισμό και υψηλότερη ανάπτυξη» και ότι «τα μέτρα οικονομικής πολιτικής που υιοθετεί η Κυβέρνηση ευνοούν την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των μισθών».

Σε κάθε περίπτωση, τα προσωρινά στοιχεία του ΔTK για τον μήνα Οκτώβριο αντανakλούν την αύξηση των τιμών κατά 0,3% σε σύγκριση με τον Σεπτέμβριο, γεγονός που αποτυπώνει την επίδραση της εποχικής ζήτησης στις τιμές, καθώς αυτόν τον μήνα η ζήτηση σε προϊόντα ένδυσης και υπόδησης αυξάνεται με την άφιξη της νέας φθινοπωρινής-χειμερινής περιόδου.

Από την έναρξη της πληθωριστικής κρίσης, τα τρόφιμα και η ενέργεια πλήττουν την αγοραστική δύναμη των Ισπανών, καθώς η αύξηση των τιμών των εν λόγω προϊόντων τον τελευταίο χρόνο ξεπέρασε το 10% στα τέλη Σεπτεμβρίου. Και παρόλο που ο πληθωρισμός αναμένεται να μετριαστεί το επόμενο έτος, αναλυτές εκτιμούν ότι η χώρα δεν αναμένεται να πλησιάσει το επιθυμητό 2%, τουλάχιστον έως το 2025.

Χρηματιστήριο

Ο χρηματιστηριακός δείκτης IBEX35 έκλεισε τον Οκτώβριο στις 9,017,30 μονάδες, καταγράφοντας μηνιαία πτώση της τάξεως του 4,36% έναντι των 9.428 μονάδων στο τέλος Σεπτεμβρίου. Σε ετήσια βάση, ο δείκτης IBEX35 εμφανίζεται αυξημένος κατά 12,7%, ενώ σε τριμηνιαία βάση καταγράφει πτώση κατά 6,47%.

Συνάντηση του Ισπανού Υπουργού Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων κ. Planas με τον Ινδονήσιο ομόλογό του - προώθηση ισπανικών προϊόντων κρέατος

Σύμφωνα με σχετικό δελτίο Τύπου του Ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, σε πολύ πρόσφατη συνάντηση του υπηρεσιακού Υπουργού κ. Planas με τον Ινδονήσιο ομόλογό του κ. Limro, συμφωνήθηκε η επανέναρξη των επισκέψεων Ινδονήσιων επιθεωρητών για επί τόπου ελέγχους με σκοπό την πιστοποίηση των ισπανικών εξαγωγικών εγκαταστάσεων, οι οποίες είχαν διακοπεί κατά την περίοδο της πανδημίας. Οι επισκέψεις των Ινδονησίων ειδικών αναμένεται να επαναληφθούν από τον Ιανουάριο του 2024. Οι δύο Υπουργοί συζήτησαν επίσης σχετικά με την εμπειρία των δύο χωρών στο γεωργικό και το διατροφικό τομέα, με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών και ψηφιοποίησης, ενσωματώνοντάς αυτές στις παραγωγικές διαδικασίες, στην παραγωγή φρούτων και λαχανικών, στα θερμοκήπια, καθώς και στη διαχείριση των υδάτων από την ισπανική κυβέρνηση. Επισημαίνεται ότι,

σύμφωνα με ισπανικά στοιχεία, το 2022 το διμερές εμπορικό ισοζύγιο γεωργικών και διατροφικών προϊόντων υπήρξε θετικό για την Ινδονησία, με τις ισπανικές εξαγωγές να έχουν ανέλθει στα 61,8 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας άνοδο 8,26% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Σημειώνεται ότι οι ισπανικές εξαγωγές προϊόντων κρεάτων στην Ινδονησία ανήλθαν το 2022 σε 5.510 τόνους αξίας 14,95 εκατ. ευρώ, ενώ οι εξαγωγές ιχθυηρών σε 5.466 τόνους, αξίας 7,17 εκατ. ευρώ

Έγκριση πλαισίου χρηματοδοτήσεων ΕΤΕπ προς Ισπανικό Όμιλο ΑΠΕ Solaria

Σύμφωνα με σχετικές αναφορές εδώ κλαδικών μέσων, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) ενέκρινε χρηματοδοτικό πλαίσιο ύψους έως 1,7 δισ. ευρώ, με σκοπό τη στήριξη του Ισπανικού Ομίλου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας Solaria – η οποία έχει δραστηριοποιηθεί και στην Ελλάδα- προκειμένου να κατασκευάσει περίπου 120 ηλιακές μονάδες φωτοβολταϊκών τόσο στην Ισπανία, όσο και στην Ιταλία και την Πορτογαλία. Εν λόγω ηλιακές φωτοβολταϊκές μονάδες αναμένεται να διαθέτουν συνολική παραγωγική ισχύ της τάξεως των 5,6 GW, παράγοντας ενέργεια ισχύος 9,29 TWh σε ετήσια βάση και να καταστούν λειτουργικές πριν το τέλος του 2028, δημιουργώντας κατά τις εκτιμήσεις της ΕΤΕπ περίπου 11.100 θέσεις εργασίας ετησίως κατά τη διάρκεια της κατασκευαστικής φάσης των μονάδων. Σύμφωνα με τα κλαδικά μέσα, εν λόγω χρηματοδοτήσεις αναμένεται να

εξασφαλισθούν από κονδύλια του μεγάλου επενδυτικού προγράμματος “InvestEU”, που στοχεύει να κινητοποιήσει νέα πρόσθετα επενδυτικά κεφάλαια συνολικού ύψους άνω των 327 δισ. ευρώ την περίοδο 2021-2027, υπό την εγγύηση της Ε.Ε. Πλαίσιο χρηματοδοτήσεων Solaria από ΕΤΕπ εμπίπτει σε τμήμα προγράμματος “InvestEU” που ασχολείται με τη δημιουργία βιώσιμων υποδομών, καθώς επίσης και στο ειδικό χρηματοδοτικό πακέτο της ΕΤΕπ που σχετίζεται με το σχέδιο “RePowerEU”. Σύμφωνα με σχετικές δηλώσεις του Επιτρόπου για την Οικονομία κ. Gentiloni, «το σημαντικό αυτό χρηματοδοτικό πλαίσιο καταδεικνύει την ικανότητα του προγράμματος “InvestEU” να υποστηρίξει τη μετάβαση της Ευρώπης προς επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και ενεργειακής αυτονομίας».

Αύξηση της ανεργίας στην Ισπανία μετά την λήξη της θερινής περιόδου

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Υπουργείου Απασχόλησης, το Σεπτέμβριο τ.ε., παρατηρήθηκε συγκριτική αύξηση της ανεργίας λόγω της λήξεως της θερινής περιόδου και της απώλειας θέσεων εποχικής εργασίας, με αποτέλεσμα ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων που αναζητούν εργασία να αυξηθεί κατά 20.000 άτομα, οδηγώντας σε αύξηση του συνολικού αριθμού των ανέργων σε 2.722.468 άτομα. Ωστόσο, σύμφωνα με το Υπουργείο Απασχόλησης, πρόκειται για το χαμηλότερο ποσοστό μηνός Αυγούστου, από το 2008. Παράλληλα, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία

που δημοσιεύθηκαν από το Υπουργείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ο αριθμός των υποχρεων σε εισφορά κοινωνικής ασφάλισης αυξήθηκε κατά λίγο πάνω από 18.000 εργαζόμενους, με το συνολικό τους αριθμό να ανέρχεται στους 20.724.796, καταγράφοντας επίσης την καλύτερη επίδοση για το μήνα Αύγουστο από το 2001. Η ως άνω επίδοση της απασχόλησης το Σεπτέμβριο τ.ε. συνιστά τυπική συμπεριφορά για την αγορά εργασίας της Ισπανίας, δεδομένης της ισχυρής ανάκαμψης του τουριστικού τομέα και της αύξησης των θέσεων της εποχικής εργασίας στη διάρκεια του καλοκαιριού, πολλές από τις οποίες χάνονται με τη λήξη της περιόδου αιχμής. Το τέλος της θερινής περιόδου είχε ως αποτέλεσμα την εξαφάνιση συνολικά 19.768 προσωρινών θέσεων εργασίας, γεγονός που αποτυπώνεται απόλυτα στον τομέα των υπηρεσιών με την ένταξη 18.820 ατόμων στην κατηγορία των ανέργων. Μείωση των ποσοστών ανεργίας παρατηρήθηκε στους κλάδους της γεωργίας (-2.100 άτομα), των κατασκευών (-3.718 άτομα) και της βιομηχανίας (-184 άτομα).

Η δεύτερη αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και εκτελούσα χρέη Υπουργού Εργασίας, κα. Yolanda Díaz, υπογράμμισε τη μειωμένη εξάρτηση της ισπανικής αγοράς εργασίας από τους εποχικούς κύκλους.

Παρατηρήθηκε επίσης η δημιουργία 85.817 θέσεων εργασίας στον τομέα της εκπαίδευσης κατά τον Σεπτέμβριο, λόγω της εγγραφής πολλών εκπαιδευτικών ως ανέργων κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Η

αύξηση των θέσεων εργασίας στην εκπαίδευση σχεδόν αντιστάθμισε την απώλεια θέσεων εργασίας στους τομείς του λιανικού εμπορίου (-40.024 θέσεις) και των ξενοδοχείων - εστίασης (-32.223 θέσεις), οι οποίοι εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη θερινή περίοδο.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις έγκυρων κλαδικών αναλυτών, εκτιμάται ότι η απασχόληση θα αυξηθεί συνολικά κατά τον Οκτώβριο, ενώ θα σημειωθεί παράλληλα μείωση των ποσοστών της ανεργίας. Επιπλέον, οι εκτιμήσεις αναφέρουν ότι, παρ' ότι ο Σεπτέμβριος συνήθως συνεπάγεται αλλαγή στον κύκλο της απασχόλησης, κατά το τρέχον έτος καταγράφηκαν οι χειρότερες από τις επιδόσεις των τελευταίων τεσσάρων ετών όσον αφορά την εποχική απασχόληση, γεγονός που οφείλεται, όπως τονίζουν, σε «σημάδια εξάντλησης» της εργασιακής μεταρρύθμισης, σε συνδυασμό με τη σχετική οικονομική στασιμότητα, που επηρεάζουν τις τάσεις της ανεργίας και της ένταξης στην αγορά εργασίας. Όσον αφορά το φύλο, οι γυναίκες επηρεάστηκαν περισσότερο από την απώλεια εποχικών θέσεων εργασίας από ό,τι οι άνδρες (11.422 επιπλέον άνεργες γυναίκες έναντι 8.346 επιπλέον άνεργων ανδρών). Οι νέοι επηρεάστηκαν επίσης λόγω του εποχιακού χαρακτήρα των θέσεων εργασίας, με 17.043 νέους να εντάσσονται στην κατηγορία των ανέργων. Ωστόσο, ο αριθμός των ανέργων ηλικίας κάτω των 25 ετών τον Σεπτέμβριο, που ανήλθε σε 205.000, είναι ο χαμηλότερος για το συγκεκριμένο μήνα από το 2008.

Σε περιφερειακό επίπεδο, η Ριόχα, η Μαδρίτη και οι Κανάριες Νήσοι παρουσίασαν τη μεγαλύτερη αύξηση των νέων εγγεγραμμένων στο σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων, ενώ η Ανδαλουσία, η Μαδρίτη και η Γαλικία παρουσίασαν τις σημαντικότερες αυξήσεις στους επισήμως εγγεγραμμένους ανέργους. Επιπλέον, κατά το Σεπτέμβριο αυξήθηκε ο συνολικός αριθμός των μονίμων συμβάσεων εργασίας κατά 300.000 σε 1.392.205 συμβάσεις, ενώ οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου (768.766) μειώθηκαν κατά 13,13% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Το ποσοστό των απασχολούμενων με συμβάσεις ορισμένου χρόνου μειώθηκε στο 14%, το μισό δηλαδή από αυτό πριν από τη μεταρρύθμιση (30%). Όσον αφορά την προσωρινή απασχόληση ανά τομέα, βάσει των στοιχείων του Υπουργείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, τόσο στον κατασκευαστικό τομέα όσο και στα ξενοδοχεία και την εστίαση το ποσοστό της προσωρινής απασχόλησης μειώθηκε κατά 30,2% και 24,3%, αντίστοιχα, κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου.

Παρά τις διάφορες διακυμάνσεις της απασχόλησης ευνοήθηκαν επίσης οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς και οι αυτοαπασχολούμενοι. Ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων αυξήθηκε κατά 5.716 άτομα το Σεπτέμβριο τ.ε., με το συνολικό αριθμό να ανέρχεται στα 3.339.333 άτομα, καταγράφοντας την καλύτερη επίδοση ένταξης στην αγορά εργασίας αυτοαπασχολούμενων κατά την τελευταία δεκαετία.

Ιστορικά υψηλό επίπεδο τουριστικών αφίξεων και εσόδων στην Ισπανία για τον Αύγουστο 2023

Με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία (από 4/10) του ισπανικού Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής (INE), επιβεβαιώνεται η σημαντική αύξηση στις αφίξεις ξένων τουριστών που σημειώθηκε κατά το μήνα Αύγουστο τ.ε. στην Ισπανία, με το συνολικό αριθμό αφιχθέντων ταξιδιωτών να ανέρχεται συνολικά στα 10,1 εκατ., προσεγγίζοντας τα υψηλά επίπεδα αφίξεων του 2019 και λίγο χαμηλότερα από τους 10,5 εκατ. αφιχθέντες ταξιδιώτες του ίδιου μήνα το 2017. Όσον αφορά το σωρευτικό επίπεδο δαπανών των ξένων τουριστών που επισκέφθηκαν την Ισπανία τον Αύγουστο, αυτές ανήλθαν στα 13,529 δισ. ευρώ, αριθμός αυξημένος κατά 1,825 δισ. ευρώ έναντι του αντίστοιχου μήνα του 2019, που αποτελούσε το υψηλότερο ποσό δαπανών που είχε σημειωθεί έως σήμερα.

Κατά το διάστημα Ιανουαρίου – Αυγούστου τ.ε. ο συνολικός αριθμός αφιχθέντων ξένων τουριστών στην Ισπανία ανήλθε στους 57,7 εκατ. άτομα, σημειώνοντας αύξηση 20% σε σύγκριση με το αντίστοιχο οκτάμηνο προηγούμενου έτους. Για το ίδιο χρονικό διάστημα, το σωρευτικό επίπεδο δαπανών των ξένων τουριστών ανήλθε στο ποσό των 73,4 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 24,3% σε σχέση με πέρυσι. Τα στοιχεία αυτά προσεγγίζουν τα προ της πανδημίας επίπεδα, καθώς παρατηρείται μόλις 0,7% μείωση στις αφίξεις και αύξηση της τάξεως του 15% στις σωρευτικές δαπάνες αφιχθέντων τουριστών. Με βάση τα πλέον

πρόσφατα στοιχεία εσόδων των ξενοδοχείων, των αεροπορικών εταιρειών και των ταξιδιωτικών γραφείων, η σταθερά αυξητική τάση των τουριστικών δαπανών που παρατηρείται από τις αρχές του τρέχοντος έτους, θα μπορούσε να οδηγήσει φέτος σε επίτευξη ιστορικά υψηλών επιπέδων εσόδων από τους ξένους τουρίστες στην Ισπανία. Σύμφωνα με κλαδικούς αναλυτές, γίνεται λόγος για εκτιμώμενες αφίξεις τουριστών άνω των 86 εκατ. και εκτιμώμενες δαπάνες υψηλότερες των 107 δισ. ευρώ (σημειώνοντας αύξηση κατά 16,3%, σε σύγκριση με τα 92 δισ. ευρώ που καταγράφηκαν το 2019). Το Ηνωμένο Βασίλειο παρέμεινε μια από τις κύριες χώρες προέλευσης τουριστών τον Αύγουστο, σημειώνοντας αύξηση αφίξεων κατά 15,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2 εκατ. τουρίστες που αντιστοιχούν στο 20,1% των συνολικά αφιχθέντων). Αμέσως ακολουθεί η Γαλλία με 1,9 εκατ. αφιχθέντες τουρίστες (αύξηση κατά 17,9%) και τρίτη η Γερμανία με 1,2 εκατ. αφιχθέντες τουρίστες (αύξηση κατά 5,8%). Ως πιο δημοφιλείς ισπανικοί τουριστικοί προορισμοί για τον Αύγουστο, ανεδείχθησαν οι Βαλεαρίδες Νήσοι (23,3% του συνολικού τουρισμού), η Καταλονία (21,1% του συνολικού τουρισμού) και η Ανδαλουσία (14,3% του συνολικού τουρισμού). Στο οκτάμηνο 2023, οι αφίξεις από Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν σε 11,8 εκατ. (+15,6%), από τη Γαλλία σε 8,4 εκατ. (+19,6%) και από τη Γερμανία σε 7,2 εκατ. (+8,9%).

Ο Ισπανός υπηρεσιακός Υπουργός Βιομηχανίας, Εμπορίου και Τουρισμού, κ.

Héctor Gómez, τόνισε ότι τα νέα αυτά στοιχεία αποτυπώνουν την πλήρη ανάκαμψη του τουριστικού κλάδου, ο οποίος «δεν είναι μόνο ο κινητήριος μοχλός της οικονομίας, αλλά και ένας ισχυρός οικονομικός κλάδος που δημιουργεί όλο και περισσότερες θέσεις εργασίας, υψηλότερης ποιότητας». Αναφέρθηκε επίσης στην αύξηση των αφιχθέντων τουριστών από τις Η.Π.Α. (αύξηση κατά 29,5% για τον μήνα Αύγουστο), γεγονός που οφείλεται μεταξύ άλλων, όπως ο ίδιος επεσήμανε και στην ανατίμηση του δολαρίου έναντι του ευρώ.

Έγκριση από την Ευρ. Επιτροπή κονδυλίων από το Ταμείο Ανάκαμψης για την Ισπανία

Σύμφωνα με ανακοίνωση της ισπανικής Κυβέρνησης (Moncloa) στις 02/10/2023, η Ευρ. Επιτροπή ενέκρινε προσθήκη στο Σχέδιο Ανάκαμψης της Ισπανίας με σκοπό την κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων "Next Generation EU" έως το 2026 και την ολοκλήρωση της διαδικασίας εκσυγχρονισμού της ισπανικής οικονομίας που ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη.

Το ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την Ισπανία αναμένεται να κινητοποιήσει κονδύλια συνολικού ύψους 163 δισ. ευρώ στο διάστημα 2021-2026, ποσό που αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 12% του ισπανικού ΑΕΠ, αθροιστικά με τα κονδύλια 36,7 δισ. ευρώ των διαρθρωτικών Ταμείων του δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027. Με τη λήψη της έγκρισης από την Ευρ. Επιτροπή ξεκινά περίοδος ενός μηνός προκειμένου να

επικυρώσει τη σχετική απόφαση το Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών της Ε.Ε. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολόγησε θετικά την προσθήκη στο ισπανικό σχέδιο, επισημαίνοντας ότι «το σχέδιο μας επιτρέπει να αντιμετωπίσουμε τις νέες προκλήσεις» του διεθνούς και ενεργειακού πλαισίου ειδικότερα, και υπογραμμίζοντας ότι αντιπροσωπεύει «μια επαρκή και ισορροπημένη απάντηση στην οικονομική και κοινωνική κατάσταση».

Στο σχετικό σχολιασμό της, η Ευρ. Επιτροπή τόνισε τις προοπτικές που δημιουργεί η προσθήκη για συνέχιση της οικονομικής ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια, θεωρώντας μέσω του συνόλου των χρηματοδοτικών μεταβιβάσεων και των δανείων με ευνοϊκούς όρους, «δίδεται η δυνατότητα να αυξηθεί το επίπεδο του ΑΕΠ της Ισπανίας με ρυθμούς μεταξύ 2,7% και 3,5% από τώρα έως το 2025», χωρίς ωστόσο να αποτυπώνεται ρητά ο θετικός αντίκτυπος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Σύμφωνα με την Ευρ. Επιτροπή, η διοχέτευση των ως άνω ευρωπαϊκών πόρων θα πραγματοποιηθεί μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων που στοχεύουν στην προώθηση της στρατηγικής αυτονομίας στον ενεργειακό, αγροδιατροφικό, βιομηχανικό, τεχνολογικό και ψηφιακό τομέα, καθώς και στην ενίσχυση του αποθέματος κατοικιών για κοινωνική ενοικίαση ή σε προσιτή τιμή. Με την έγκριση της προσθήκης, η Ισπανία εκτιμάται ότι θα λάβει σημαντικές εκταμιεύσεις τα επόμενα χρόνια, έως 25,6 δισ. ευρώ το 2024, 44,6 δισ. ευρώ το 2025 και έως 44,3 δισ. ευρώ το 2026. Σύμφωνα με την ισπανική Κυβέρνηση, τα

κεφάλαια θα κατευθυνθούν σε στρατηγικούς τομείς όπως οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τα ηλεκτρικά οχήματα, η ψηφιοποίηση, η υγειονομική περίθαλψη, η κυκλική οικονομία, η βιομηχανία ημιαγωγών.

Με βάση το νέο χρονοδιάγραμμα η Ισπανία θα μπορεί να λάβει έως το τέλος του 2026 7 εκταμιεύσεις, καθώς και προχρηματοδότηση περίπου 1,4 δισ. ευρώ που σχετίζονται με το πρόγραμμα "RePowerEU". Προκειμένου να αξιοποιηθεί στο έπακρο το μεταρρυθμιστικό δυναμικό της προσθήκης, αναμένεται να ξεκινήσει άμεσα ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των μέσων για τη διαχείριση των νέων κονδυλίων. Το μεγαλύτερο μέρος των πρόσθετων χρηματοδοτικών κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης της τάξεως των 10,3 δισ. ευρώ, καθώς και μέρος των δανειακών χρηματοδοτήσεων που θα ληφθούν αναμένεται να χρησιμοποιηθεί για την ενίσχυση των 12 στρατηγικών τομέων του εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης ("PERTE") τα οποία ευρίσκονται σε υλοποίηση στους τομείς ηλεκτρικών και συνδεδεμένων οχημάτων, υγείας, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πράσινου υδρογόνου και συστημάτων αποθήκευσης αυτού, ψηφιοποίησης του κύκλου του νερού, εκσυγχρονισμού των βιομηχανιών αγροδιατροφής και αεροδιαστημικής, καθώς και της απανθρακοποίησης των ηλεκτροβόρων βιομηχανιών, της Κυκλικής Οικονομίας, της Νέας Κοινωνικής Οικονομίας, της βιομηχανίας ημιαγωγών και μικροεπεξεργαστών και της Νέας Γλωσσικής Οικονομίας. Με την προσθήκη, τα

υποπρογράμματα PERTE θα λάβουν συνολικούς πρόσθετους πόρους της τάξεως των 27 δισ. ευρώ, οι οποίοι θα προέλθουν από μεταβιβάσεις χρηματοδοτικών κονδυλίων, δάνεια και κονδύλια του προγράμματος "RePowerEU".

Ελληνική συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Φρούτων και Λαχανικών FRUIT ATTRACTION 2023

Κατά το τριήμερο 3 έως 5 Οκτωβρίου τ.ε. έλαβε χώρα στο Εκθεσιακό Κέντρο του IFEMA, επίσημο διοργανωτή εμπορικών εκθέσεων της ισπανικής πρωτεύουσας, μία από τις σημαντικότερες ευρωπαϊκές διεθνείς εκθέσεις του κλάδου φρούτων και λαχανικών, η Fruit Attraction. Η διοργάνωση υλοποιήθηκε, ως συνηθίζεται, από τον ως άνω Οργανισμό και την Ισπανική Συνομοσπονδία Ενώσεων Παραγωγών και Εξαγωγέων Φρούτων και Λαχανικών (FEPEX), με την υποστήριξη του ισπανικού Υπουργείου Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων και του Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου και Επενδύσεων (ICEX). Τη φυσική παρουσία πλαισίωσε και φέτος η διαδικτυακή πλατφόρμα "LIVE Connect", η οποία έδωσε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να έρθουν σε επαφή με παραγωγούς και εμπόρους που επισκέφθηκαν την έκθεση, καθώς και να παρακολουθήσουν τα σεμινάρια που πραγματοποιήθηκαν.

Σύμφωνα με τα στοιχεία των διοργανωτών, στις 9 πτέρυγες (halls) της έκθεσης, συνολικής επιφάνειας 64.000 τετρ. μέτρων, ο αριθμός των εκθετών πλησίασε τους 2.000 από 56 χώρες, συμπεριλαμβανομένης της χώρας

μας. Μεταξύ αυτών μετείχαν εταιρείες που κάλυπταν όλο το φάσμα του κλάδου, από την παραγωγή έως τη συσκευασία και τη διανομή των φρούτων και λαχανικών. Οι αρχικές εκτιμήσεις των διοργανωτών αναφέρουν πάνω από 90.000 επαγγελματίες επισκέπτες, σε 18 κλάδους του τομέα φρούτων και λαχανικών από 135 χώρες. Από την Ισπανία συμμετείχαν, πέραν των επιχειρήσεων του κλάδου νωπών, όλες οι περιοχές και Αυτόνομες Κοινότητες με σημαντική παραγωγή φρούτων και λαχανικών, με μεγάλα περίπτερα από τις Μούρθια, Βαλένθια και Καταλονία.

Μεγάλες συμμετοχές με εθνικά περίπτερα πραγματοποίησαν η Γαλλία, η Ιταλία, η Ολλανδία, το Ην. Βασίλειο, το Βέλγιο, η Πορτογαλία, η Γερμανία, η Σερβία, ενώ αρκετά μεγάλες ήταν οι εθνικές συμμετοχές των Κολομβίας, Η.Π.Α., Ν. Κορέας, Περού, Χιλής, Ν. Αφρικής και Ινδίας. Επίσης προστέθηκαν 17 νέες αγορές, όπως η Αυστρία, η Δανία, η Κύπρος και η Βουλγαρία, ενισχύοντας την ισχυρή ευρωπαϊκή παρουσία. Την έκθεση εγκαινίασε, το πρωί της 3ης Οκτωβρίου, ο Ισπανός υπηρεσιακός Υπουργός Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων κ. Luis Planas.

Η Ελληνική συμμετοχή στη φετινή Fruit Attraction αριθμήσε συνολικά 62 επιχειρήσεις και Οργανισμούς, με την πλειονότητα αυτών να στεγάζονται στο εθνικό περίπτερο εξαιρετικά υψηλών προδιαγραφών ποιότητας που οργάνωσε για έκτη φορά ο επίσημος ελληνικός φορέας ΔΕΘ-HELEXPO, με τον λογότυπο FRESKON GREECE που αντιπροσωπεύει πρωτοβουλία προώθησης

της διεθνούς έκθεσης FRESKON που διοργανώνει σε ετήσια βάση η HELEXPO. Επισημαίνεται ότι με μεγάλα ανεξάρτητα περίπτερα μετείχαν ορισμένοι μεγάλοι Έλληνες εξαγωγείς νωπών, μεταξύ των οποίων οι εταιρείες Μητροσύλη και Πρωτοφανούση, αλλά και άλλοι εξαγωγείς. Παρουσία στην φετινή έκθεση είχαν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ηπείρου που οργάνωσαν και στήριξαν τις συμμετοχές τοπικών επιχειρήσεων. Σημειώνεται ότι το εθνικό περίπτερο της ΔΕΘ-HELEXPO ήταν άρτια οργανωμένο και σε καλή θέση στον εκθεσιακό χώρο (Hall 10), ενώ αναδείκνυε άριστα τα ελληνικά προϊόντα και τη δυναμικότητα της χώρας μας στον τομέα των φρούτων και λαχανικών, με την πλειονότητα των εκθετών να επικεντρώνονται στον κλάδο του ακτινιδίου που αποτελεί κυρίαρχο ελληνικό φρούτο που εξάγεται στην Ισπανία. Η επισκεψιμότητα του εθνικού περιπτέρου, όπως και εκείνων των ανεξάρτητων συμμετοχών, ήταν αυξημένη, τόσο από Ισπανούς όσο και από διεθνείς επισκέπτες, οι οποίοι αποκόμισαν εν γένει θετικές εντυπώσεις για τα ελληνικά προϊόντα και τον κλάδο νωπών της χώρας μας, σύμφωνα με όσα μας είπαν οι Έλληνες εκθέτες. Από τις συνομιλίες μας με τους εκθέτες διαπιστώσαμε πως θεωρούν την ισπανική αγορά φρούτων και λαχανικών ιδιαίτερα ελκυστική, όπως και την έκθεση Fruit Attraction, καθώς πρόκειται για έκθεση με υπολογίσιμο μέγεθος και διεθνή –περιφερειακό χαρακτήρα, εξαιρετικά λειτουργική και αποτελεσματική και ευθέως συγκρίσιμη, σύμφωνα με τους συνομιλητές

μας, με αντίστοιχες μεγάλες εκθέσεις τύπου Fruit Logistica στην Γερμανία.

Το Γραφείο μας στάθηκε αρωγός στην ελληνική συμμετοχή, παρέχοντας πληροφόρηση και κατευθύνσεις στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις και φορείς, δίδοντάς τους πλήρη εικόνα για την αγορά φρούτων και λαχανικών της Ισπανίας, επικαιροποιώντας στοιχεία κλαδικής έρευνας που διαβιβάστηκε μέσω του ανωτέρω σχετικού εγγράφου μας. Επιπλέον, υπήρξε ανταλλαγή συγκεκριμένων απόψεων με τους υπευθύνους της ελληνικής συμμετοχής και των επιχειρήσεων για στοχευμένες ευκαιρίες που παρουσιάζει η αγορά της Ισπανίας και τρόπους με τους οποίους μπορούμε να υποστηρίξουμε επόμενες νέες διοργανώσεις και πρωτοβουλίες της HELEXPO. Επισημαίνεται ότι οι εξαγωγές του τομέα νωπών φρούτων και λαχανικών στην Ισπανία διαθέτουν περιθώρια ανάπτυξης εξαγωγικών συνεργασιών, παρ' ότι η αγροτική παραγωγή των δύο χωρών είναι ανταγωνιστική σε πληθώρα προϊόντων.

Χωριστή αναφορά επιφυλάσσεται στην για τρίτη φορά άριστη διοργάνωση δράσεων της πρωτοβουλίας "Mediterranean Combo", η οποία φιλοξενεί επτά αγροτικούς συνεταιρισμούς από την Κρήτη (Α.Σ. ΑΝΑΤΟΛΗ, Α.Σ. ΤΥΜΠΑΚΙ, Α.Σ. ΝΟΤΟΣ, Α.Σ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ, Ο.Π. «ΦΑΛΛΑΣΑΡΝΑ» - Κομπογεννητάκης & ΣΙΑ Ο.Ε., Α.Σ. ΨΑΡΗΣ, Α.Σ. ΚΑΜΙΡΟΣ – ΚΡΗΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΟΛΙ) και τον ισπανικό Σύνδεσμο Λωτού (Asociación Española del Kaki) με έδρα στη Βαλένθια, με προωθούμενο «πακέτο» προϊόντων τα

κηπευτικά (τομάτα, αγγούρι, πιπεριά, μελιτζάνα) και το φρούτο λωτός. Εν λόγω πρωτοβουλία υλοποιείται στο πλαίσιο εκστρατείας που υποστηρίζεται και συγχρηματοδοτείται από την Ε.Ε. με τίτλο "Enjoy it's from Europe" και πραγματοποιεί συμμετοχές -πέραν της Ισπανίας- σε μεγάλες κλαδικές διοργανώσεις σε Γερμανία, Ουγγαρία και Ελλάδα. Η ελληνική εταιρεία NOVACERT, σε συνεργασία με την ιταλική εταιρεία BLANCDENOIR SRL σχηματίζουν τον Εκτελεστικό Οργανισμό του εν λόγω προγράμματος. Επισημαίνεται ότι το πρόγραμμα "Mediterranean Combo" συμμετείχε με μεγάλο περίπτερο στο Hall 3 της φετινής Fruit Attraction. Στο πλαίσιο των παράλληλων δράσεων που διοργανώθηκαν με αξιόλογη επιτυχία από το πρόγραμμα στην Μαδρίτη, περιλαμβάνονται εκδήλωση Τύπου και επαγγελματικό δείπνο στις 3/10 σε κεντρικό ξενοδοχείο της Μαδρίτης, με σκοπό την καλλιέργεια επαφών μεταξύ των ανωτέρω συμμετεχουσών επιχειρήσεων και φορέων και ισπανικών επιχειρήσεων, κρατικών και ιδιωτικών φορέων, αλλά και εκπροσώπων κλαδικού Τύπου. Επισημαίνεται ότι εκπρόσωποι ανωτέρω συνεταιρισμών ήταν παρόντες στην Μαδρίτη, καθώς επίσης ο Γενικός Διευθυντής της NOVACERT κ. Ταμπαρόπουλος και στελέχη της εταιρείας. Ο Επικεφαλής του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Μαδρίτης, κ. Παντελής Γκάσιος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α', παρέστη σε όλες τις δράσεις, συνοδευόμενος από την Γραμματέα ΟΕΥ Γ' του Γραφείου, κα Χριστίνα Οικονόμου, ενώ το βράδυ της 3ης Οκτωβρίου, στο πλαίσιο της εκδήλωσης

Τύπου, απηύθυνε σύντομη ομιλία-χαιρετισμό, με παρουσίαση του ελληνικού αγροτικού κλάδου, της παραγωγής, του εξωτερικού εμπορίου, καθώς και των στοιχείων και τάσεων του διμερούς εμπορίου νωπών αγροτικών προϊόντων Ελλάδος-Ισπανίας

Πτώση των εισαγωγών φυσικού αερίου στην Ισπανία από την Ρωσία στο χαμηλότερο επίπεδο από το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία.

Όπως ανέφεραν εδώ κλαδικές πηγές, κατά το μήνα Σεπτέμβριο καταγράφηκε σημαντική μείωση των εισαγωγών φυσικού αερίου από τη Ρωσία στην Ισπανία, φθάνοντας στο χαμηλότερο επίπεδο από το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία, το Φεβρουάριο του 2022, αγγίζοντας τις 3.259 γιγαβατώρες (GWh). Σύμφωνα με τα στοιχεία του τελευταίου δελτίου της Enagás, μόνο το 10,6% της προμήθειας φυσικού αερίου της Ισπανίας προήλθε από ρωσικό υδροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) κατά τη διάρκεια του Σεπτεμβρίου, φέρνοντας τη Ρωσία στην τέταρτη θέση μεταξύ των κυριότερων πηγών προμήθειας φυσικού αερίου της Ισπανίας. Σημειώνεται ότι τον περασμένο Μάιο, οι ισπανικές εισαγωγές φυσικού αερίου από τη Ρωσία είχαν καταγράψει ιστορικά υψηλό επίπεδο (9.663 GWh).

Όπως σημειώνουν ανωτέρω πηγές, το μεγαλύτερο μέρος του ρωσικού φυσικού αερίου της Ισπανίας προέρχεται από μακροχρόνιες συμβάσεις με το ρωσικό Όμιλο Yamal LNG, μια κοινοπραξία υπό τον έλεγχο

της ρωσικής εταιρείας Novatek και συμμετοχή ευρωπαϊκών και άλλων Ομίλων.

Επιπρόσθετα, όπως αναφέρουν κλαδικές πηγές, η τρίτη Αντιπρόεδρος της ισπανικής Κυβέρνησης και Υπουργός Οικολογικής Μετάβασης, κα. Ribera, έχει παροτρύνει τις ισπανικές ενεργειακές εταιρείες να διαφοροποιήσουν τις πηγές εφοδιασμού τους, μειώνοντας την εξάρτησή τους από το ρωσικό φυσικό αέριο. Κυρίαρχη πηγή εισαγωγών φυσικού αερίου στην Ισπανία κατά το μήνα Σεπτέμβριο, ήταν η Αλγερία (μερίδιο 42,4% των συνολικών ποσοτήτων), ακολουθούμενη από τη Νιγηρία (μερίδιο 20,1%) και τις ΗΠΑ (μερίδιο 12,4%). Η Αλγερία ήταν ο κύριος προμηθευτής της Ισπανίας κατά τη μέχρι στιγμής διάρκεια του τρέχοντος έτους με μερίδιο 26,8%, ακολουθούμενη από τις ΗΠΑ με μερίδιο 20%.

Γενικότερα, όσον αφορά στη ζήτηση φυσικού αερίου στην Ισπανία, αυτή μειώθηκε κατά 6,3% τον Σεπτέμβριο, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου, ενώ συνολικά η μείωση της ζήτησης στη μέχρι τώρα διάρκεια του τρέχοντος έτους ανέρχεται σε 13%.

Τέλος, οι εξαγωγές φυσικού αερίου της Ισπανίας προς τη Γαλλία μεταξύ Ιανουαρίου και Σεπτεμβρίου αυξήθηκαν κατά 53,2% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, σύμφωνα πάντοτε με την Enagás.

Αύξηση τιμών ελαιολάδου έως και 75% σε ένα μήνα και διαφορές έως και 56% μεταξύ των σούπερ μάρκετ

Σύμφωνα με έρευνα αγοράς που πραγματοποίησε η ειδικευμένη εταιρεία "Fascua-Consumers in Action" για την εξέλιξη των τιμών του παρθένου και του έξτρα παρθένου ελαιολάδου κατά τον μήνα Οκτώβριο, στοιχεία της οποίας δημοσιεύθηκαν στον ισπανικό οικονομικό τύπο παρατηρείται συστηματική και απότομη περαιτέρω αύξηση της τιμής του ελαιολάδου στην ισπανική λιανεμπορική αγορά, η οποία στο διάστημα ενός μήνα ανήλθε σε 75% στις εγχώριες αλυσίδες διανομής.

Συγκεκριμένα, η έκθεση αποκαλύπτει ότι οι αυξήσεις των τιμών στο διάστημα μεταξύ Σεπτεμβρίου και Οκτωβρίου ανήλθαν στα 5,53 ευρώ ανά λίτρο, έπειτα από σύγκριση των τιμών ανάμεσα σε 70 μάρκες σε διαφορετικές μορφές (πλαστικό, γυαλί, κουτάκι ή σπρέι) σε οκτώ μεγάλες εγχώριες αλυσίδες σούπερ μάρκετ (Mercadona, Dia, Hipercor, Alcampo, Lidl, Aldi, Eroski και Carrefour). Από τις 345 τιμές παρθένων και εξαιρετικά παρθένων ελαιολάδων που συγκεντρώθηκαν και εξετάστηκαν στην έρευνα, 126 εμφάνισαν αύξηση (μερίδιο 36,5%), 39 μειώθηκαν (μερίδιο 11,3%) και 180 παρέμειναν ίδιες. Οι μεγαλύτερες αυξήσεις σημειώθηκαν σε συσκευασίες 5 λίτρων έξτρα παρθένου ελαιολάδου στην αλυσίδα Carrefour (+74,8%), σε συσκευασίες 5 λίτρων στην αλυσίδα Alcampo (+68%) και σε συσκευασίες 1 λίτρου στην Hipercor (+55,6%). Το υψηλότερο εύρος διαφοράς τιμών μεταξύ της ίδιας μάρκας σε

διαφορετικά σούπερ-μάρκετ ανήλθε σε ποσοστό 55,7%. Βάσει των στοιχείων της ίδιας έρευνας, οι αλυσίδες Hipercor και Carrefour παρουσίασαν τις μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών (49,2% και 47,4%, αντίστοιχα), ενώ οι αλυσίδες Mercadona και η Lidl διατήρησαν σχετικά σταθερές τις τιμές τους ελαιολάδων. Όπως αναφέρουν τα σχετικά δημοσιεύματα, η εταιρεία που διεξήγε την έρευνα δήλωσε ταυτόχρονα την πρόθεσή της να αποστείλει τα ως άνω στοιχεία στο Υπουργείο Κατανάλωσης, με σκοπό τη διεξαγωγή έρευνας ως προς τα περιθώρια κέρδους του κλάδου καθώς και το μεγαλύτερο έλεγχο της αλυσίδας παραγωγής. Ταυτόχρονα, οργανώσεις καταναλωτών απευθύνθηκε στο Υπουργείο Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων με το ίδιο αίτημα.

Συμμετοχή Ελλάδας ως τιμώμενης χώρας στην Έκθεση Alicante Gastronomía 2023

Από 29 Σεπτεμβρίου έως και 2 Οκτωβρίου τρέχοντος έτους πραγματοποιήθηκε στο Εκθεσιακό Κέντρο του Αλικάντε (Feria Alicante – IFA) η ετήσια γαστρονομική Έκθεση "Feria Alicante Gastronomía 2023". Σε εν λόγω Έκθεση, χώρα μας συμμετείχε ως τιμώμενη, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης της Casa Mediterráneo, φιλοξενούμενη στον χώρο του περιπτέρου της. Σημειώνουμε ότι την τελευταία δωδεκαετία ουδεμία χώρα είχε προσκληθεί ως τιμώμενη σε ως άνω εκδήλωση.

Η ελληνική Πρεσβεία στη Μαδρίτη, μέσω του Γραφείου ΟΕΥ, εκκίνησε σε συνεργασία και σε

συνεννόηση με τους διοργανωτές της Έκθεσης και τους υπευθύνους της Casa Mediterráneo, με εντατικούς ρυθμούς την προετοιμασία της ελληνικής συμμετοχής.

Η εδρεύουσα στη Βαρκελώνη, εισαγωγική εταιρεία ελληνικών τροφίμων και ποτών, *Ólimpo Gourmet*, εξασφάλισε προϊόντα ελληνικών οίκων και παραγωγών, που εκτέθηκαν στο περίπτερο και χρησιμοποιήθηκαν για τις εκδηλώσεις γευσιγνωσίας και για την παρασκευή συνταγών. Επιπλέον, ο διακεκριμένος Έλληνας μάγειρας κ. Κωνσταντίνος Βασάλος προσέφερε αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες του. Οργανωτική στήριξη παρείχε επίσης τόσο η Ελληνική Κοινότητα Αλικάντε όσο και το Ισπανό-Ελληνικό Εμπορικό Επιμελητήριο, το οποίο εξασφάλισε ποσότητα ιχθυηρών για την εκτέλεση των συνταγών. Κατόπιν σχετικού αιτήματος, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού απέστειλε προωθητικό υλικό τόσο έντυπο το οποίο διανεμήθηκε κατά τη διάρκεια της Έκθεσης όσο και οπτικοακουστικό που προβλήθηκε συνεχώς σε οθόνη στο περίπτερο της Casa Mediterráneo.

Ο Πρέσβυς της Ελλάδας στη Μαδρίτη κ. Φωτόπουλος, συνοδευόμενος από τον Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ της Πρεσβείας κ. Γκάσιο, παρέστη στα εγκαίνια της Έκθεσης. Η παρουσία της Ελλάδας ως τιμώμενης χώρας έλαβε εκτενή αναφορά στον έντυπο τοπικό Τύπο και στην τηλεόραση, με ιδιαίτερα θετικά σχόλια. Με την ευκαιρία ο Έλληνας Πρέσβυς παραχώρησε συνεντεύξεις σε ως άνω ΜΜΕ. Ανάλογη προβολή έλαβε η ελληνική συμμετοχή και σε μέσα κοινωνικής

δικτύωσης, τόσο από τους διοργανωτές όσο και από το Γραφείο Δημόσιας Διπλωματίας της ελληνικής Πρεσβείας.

Κατά τη διάρκεια των εγκαινίων, αλλά και της δεξίωσης που ακολούθησε, ο Έλληνας Πρέσβυς είχε την ευκαιρία να συνομιλήσει και ανταλλάξει απόψεις με αξιωματούχους της ευρύτερης περιφέρειας Βαλένθια και τοπικούς παράγοντες του Αλικάντε, μεταξύ των οποίων με τον Πρόεδρο της Αυτόνομης Κοινότητας Βαλένθια κ. Carlos Mazón, με τον Πρόεδρο του Επαρχιακού Κοινοβουλίου του Αλικάντε κ. Toni Pérez, τον Δήμαρχο Αλικάντε κ. Luis Barcala, τον Πρόεδρο του Εμπορικού Επιμελητηρίου Αλικάντε κ. Carlos Baño, το Διευθυντή και τον Γενικό Γραμματέα της Casa Mediterráneo, Πρέσβυ κ. Andrés Perelló και κ. José Manuel Molina αντίστοιχα, καθώς και την Πρόεδρο της "Alicante Gastronómica", κα Gema Amor. Πριν την έναρξη της δεξίωσης, ο Έλληνας Πρέσβυς απηύθυνε σύντομο χαιρετισμό στους περίπου 100 επισήμους προσκεκλημένους, καθώς επίσης οι Πρόεδροι του Εμπορικού Επιμελητηρίου του Αλικάντε και του Επαρχιακού Κοινοβουλίου.

Στη διάρκεια της Έκθεσης, πραγματοποιήθηκαν συνολικά 12 γευσιγνωσίες ελληνικών τροφίμων και ποτών (ελαιόλαδου, επιτραπέζιων ελιών, κρασιών, τυριών και γιαουρτιού) μερίμνη των υπευθύνων του εισαγωγικού οίκου *Ólimpo Gourmet*. Ο Έλληνας μάγειρας κ. Βασάλος, με την υποστήριξη τοπικού ελληνικού εστιατορίου του Αλικάντε, προετοίμασε στον χώρο του ελληνικού περιπτέρου συνολικά επτά συνταγές, βασισμένες κυρίως σε

θαλασσινές γεύσεις. Πραγματοποίησε επίσης επίδειξη ζωντανής μαγειρικής από τον Chef κ. Βασάλο το πρωί της δεύτερης ημέρας της Έκθεσης, με προετοιμασία ελληνικού πιάτου, απευθυνόμενη στο κοινό της Έκθεσης. Τα σχόλια τα οποία μας περιήλθαν από τους διοργανωτές και τους υπευθύνους της Casa Mediterráneo, αλλά και από τους λοιπούς συντελεστές της Έκθεσης, υπήρξαν ιδιαίτερα κολακευτικά για την ελληνική παρουσία, καθώς και για την ποιότητα των ελληνικών προϊόντων και συνταγών που παρουσιάστηκαν.

Σύμφωνα με στοιχεία των διοργανωτών, η φετινή Έκθεση αναπτύχθηκε σε συνολική επιφάνεια 36.000 τ.μ. εκθεσιακού χώρου, με περισσότερα από 250 περίπτερα, συγκέντρωσε πάνω από 70.000 επισκέπτες, ενώ συμμετείχαν περισσότεροι από 100 διάσημοι εδώ μάγειρες, παραγωγοί, οινοποιεία, καταστήματα, ακαδημαϊκές σχολές και επιχειρήσεις.

Η συμμετοχή της Ελλάδας ως τιμώμενης χώρας στη φετινή Έκθεση "Alicante Gastronómica" κρίνεται απολύτως επιτυχημένη, τόσο από πλευράς προβολής της γαστρονομίας μας και του πολιτισμού στον εν λόγω τουριστικό αλλά και γαστρονομικό προορισμό όσο και από πλευράς της περαιτέρω σύσφιγξης των επαφών και της συνεργασίας μας με την Casa Mediterráneo και κατά προέκταση των ισπανο -ελληνικών σχέσεων.

Εκτιμήσεις ΔΝΤ για την ισπανική οικονομία

Σε πολύ πρόσφατες εκτιμήσεις του, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) εξέφρασε την πεποίθηση ότι η Ισπανία θα επιτύχει τους στόχους για το δημοσιονομικό έλλειμμα, τους οποίους έχει κοινοποιήσει και δεσμευθεί επ' αυτών στην Ευρ. Επιτροπή, σχετικά με περιορισμό του ελλείμματος σε κάτω του 3% του ΑΕΠ το 2024. Το ΔΝΤ δήλωσε ωστόσο ότι εξαρτά την επίτευξη των εν λόγω στόχων από την απόσυρση των διαφόρων μέτρων εισοδηματικής στήριξης έναντι των αυξήσεων των τιμών της ενέργειας, τα οποία το ΔΝΤ εκτιμά ότι ισοδυναμούν με μία ποσοστιαία μονάδα του ΑΕΠ. Το ΔΝΤ αναμένει βελτίωση του ισπανικού δημοσιονομικού ελλείμματος σε 3,9% του ΑΕΠ το 2023 και σε 3% το 2024, διευκρινίζοντας πάντως ότι η πρόβλεψη εξαρτάται από τη σταδιακή κατάργηση όλων των μέτρων ενεργειακής στήριξης και ορισμένων άλλων μέτρων ελέγχου των τιμών, ακριβώς όπως είχε προγραμματιστεί, στο τέλος του τρέχοντος έτους, ενώ παράλληλα θα πρέπει να συνεχιστεί ομαλά η ροή κονδυλίων του ευρωπαϊκού Σχεδίου Ανάκαμψης προς την Ισπανία. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι οι δημοσιονομικοί στόχοι της Ισπανίας θα επιτευχθούν κυρίως χάρη στην αναμενόμενη αύξηση των εσόδων κατά 4,7% έναντι αύξησης των δαπανών κατά 2,8%. Το ΔΝΤ εκτιμά ότι με βάση σενάριο χωρίς αλλαγές στις δημοσιονομικές πολιτικές της Ισπανίας, το δημοσιονομικό έλλειμμα πρόκειται να αυξηθεί ξανά το 2025 σε περίπου 3,4%.

Επιπλέον, το Ταμείο προβλέπει ότι το δημόσιο χρέος θα φτάσει το 107,3% του ΑΕΠ φέτος και το 104,7% το 2024, αρκετά κάτω από τον στόχο 110% που προέβλεπε η κυβέρνηση, ενώ από το 2025, σύμφωνα πάντοτε με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, χωρίς την υιοθέτηση νέων μέτρων, το δημόσιο χρέος της Ισπανίας θα παραμείνει σταθερό, ανερχόμενο περίπου σε 103,9% του ΑΕΠ. Το Ταμείο συνιστά στην ισπανική Κυβέρνηση ένα ισχυρότερο ρυθμό δημοσιονομικής εξυγίανσης από το έτος 2024, ο οποίος είναι απαραίτητος για την οικοδόμηση «στρώματος ασφαλείας» για την απορρόφηση μελλοντικών οικονομικών δυσκολιών. Τέλος, το ΔΝΤ στις εκτιμήσεις του δεν ανησυχεί ότι ο σχηματισμός Κυβέρνησης στην Ισπανία θα μπορούσε να καθυστερήσει την έγκαιρη λήψη αποφάσεων για τα δημοσιονομικά θέματα, θεωρώντας ότι «υπάρχει αρκετός χρόνος για να εφαρμοστούν τα απαραίτητα μέτρα εξυγίανσης μετά το 2024».

Κατάθεση ισπανικού Σχεδίου Προϋπολογισμού για το έτος 2024, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, η ισπανική υπηρεσιακή Κυβέρνηση απέστειλε χθες στην Ευρ. Επιτροπή Σχέδιο Προϋπολογισμού για το έτος 2024, συμπεριλαμβάνοντας προβλέψεις για τη μακροοικονομική κατάσταση της χώρας και την εξέλιξη των δημόσιων οικονομικών, χωρίς ωστόσο να συμπεριλαμβάνονται προς ώρας πιθανά μέτρα δημοσιονομικής επεκτατικής πολιτικής, που θα μπορούσαν να τύχουν

έγκρισης για το 2024, μετά τον σχηματισμό της νέας κυβέρνησης. Εν λόγω προβλέψεις αποτυπώνουν αύξηση του ΑΕΠ κατά τρία δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας για το 2023 (στο 2,4 %), ενώ προβλέπεται μείωση 0,4 ποσοστιαίων μονάδων (στο 2%), για το 2024, γεγονός που σύμφωνα με κυβερνητικούς κύκλους, αποδίδεται σε εξωγενείς παράγοντες και ειδικότερα στις γεωπολιτικές συγκρούσεις, καθώς και στον αντίκτυπο της συσταλτικής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Οικονομικών είναι πεπεισμένα ότι η οικονομική ανάπτυξη το 2024 θα στηριχθεί κυρίως στην εγχώρια ζήτηση, με την υπηρεσιακή κυβέρνηση να δεσμεύεται εκ νέου ότι θα συνεχίσει την πορεία της δημοσιονομικής σταθερότητας που ξεκίνησε το 2022, μειώνοντας τόσο το δημόσιο έλλειμμα (στόχος μείωσης στο 3% του ΑΕΠ για το 2024) όσο και το δημόσιο χρέος (στόχος μείωσης στο 108,1% του ΑΕΠ ήδη το 2023, και στο 106,3%, το 2024).

Κυβερνητικοί κύκλοι υποστηρίζουν ότι εν λόγω στόχοι είναι εφικτοί χάρη στη διατήρηση των εσόδων σε σταθερά επίπεδα, με τις εκτιμήσεις να κάνουν λόγο για έσοδα της Γενικής Κυβέρνησης το 2024 ανερχόμενα στο ποσό των 648,7 δισ. ευρώ, που θα αντιπροσωπεύσουν το 42% του ΑΕΠ (μικρή αύξηση από το 41,9% του ΑΕΠ, το 2023). Παράλληλα, το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών δίνει έμφαση στην ικανοποιητική απόδοση του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, εν όψει της βελτίωσης της απασχόλησης και της αύξησης των

συντάξεων, αλλά και σε μέτρα που εγκρίθηκαν το τρέχον έτος αλλά θα έχουν θετικό αντίκτυπο και το 2024, όπως η αύξηση των συντελεστών για τα υψηλότερα εισοδήματα άνω των 300.000 ευρώ. Για το επόμενο έτος εκτιμάται αύξηση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης κατά 6,4%, χάρη στη δυναμική της αγοράς εργασίας και την εφαρμογή της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης. Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, το Σχέδιο Προϋπολογισμού προβλέπει σύνολο δαπανών ποσού 694,2 δισ. ευρώ για το 2024 (που θα αντιπροσωπεύσουν το 45% του ΑΕΠ, ποσό μειωμένο κατά οκτώ δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας σε σύγκριση με το 2023). Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι αυτή η εξέλιξη των δαπανών "είναι συμβατή" με την αναπροσαρμογή των συντάξεων σύμφωνα με τον ΔTK και με την αύξηση κατά 2% των μισθών όλων των δημοσίων υπαλλήλων το 2024.

Το προηγούμενο Σχέδιο Προϋπολογισμού, περιελάμβανε δύο πιθανά δημοσιονομικά σενάρια, με την επιφύλαξη της εξέλιξης της οικονομικής κατάστασης και της δυνατότητας παράτασης της εφαρμογής των μέτρων κατά της κρίσης. Στο νέο Σχέδιο ωστόσο, προβλέπεται μόνο ένα σενάριο, επί τη βάση αδρανούς δημοσιονομικού πλαισίου, χωρίς τροποποιήσεις ή νέα μέτρα. Σε κάθε περίπτωση, η υπηρεσιακή Κυβέρνηση τονίζει ότι «αυτό δεν προϋποθέτει ότι στο μέλλον δεν θα είναι δυνατόν να υιοθετηθούν μέτρα ή να παραταθούν αυτά που ισχύουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023, με στόχο την άμβλυνση των επιπτώσεων του

πληθωρισμού, σε περίπτωση που αυτό κριθεί αναγκαίο και μετά από αξιολόγηση της κατάστασης, με τα δεδομένα που θα είναι διαθέσιμα στο τέλος του έτους».

Ημερίδα προσέλκυσης ισπανικών επενδύσεων στην Ελλάδα στο Επιμελητήριο Μαδρίτης

Το πρωινό της 17ης Οκτωβρίου έλαβε χώρα σε ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα του Επιμελητηρίου Μαδρίτης (Cámara Madrid) η προγραμματισμένη ημερίδα με στόχο την προσέλκυση ισπανικών επενδύσεων στην Ελλάδα, η οποία διοργανώθηκε από την Πρεσβεία και το Enterprise Greece, ασφαλώς με την πλήρη οργανωτική υποστήριξη του Επιμελητηρίου Μαδρίτης, καθώς και τη στήριξη του Ισπανο-Ελληνικού Εμπορικού Επιμελητηρίου. Το κοινό της ημερίδας, μεγέθους περίπου 70 προσκεκλημένων, υπήρξε αρκετά στοχευμένο με συμμετοχή ορισμένων σημαντικών ισπανικών επιχειρηματικών Ομίλων αλλά και θεσμικών φορέων. Οι συμμετέχοντες είχαν προσκληθεί μαζικά από το Επιμελητήριο Μαδρίτης (εταιρείες-μέλη του) και το Γραφείο ΟΕΥ της Πρεσβείας (από επαφές του, καθώς και βάσεις επιχειρηματικών δεδομένων), ενώ στοχευμένες προσκλήσεις είχε απευθύνει το Enterprise Greece, όπως και το Ισπανο-Ελληνικό Επιμελητήριο.

Η ημερίδα είχε συνολική διάρκεια περίπου 4 1/2 ωρών, συμπεριλαμβανομένων και των κατ' ιδίαν συναντήσεων που ακολούθησαν το σκέλος των παρουσιάσεων. Την ημερίδα άνοιξε η Αντιπρόεδρος του Επιμελητηρίου κα

Ena Serrano, ενώ ακολούθησε μαγνητοσκοπημένος χαιρετισμός του Πρέσβευς κ. Ηλία Φωτόπουλου. Εν συνεχεία, σύντομο χαιρετισμό απηύθυνε ο Πρόεδρος του Ισπανο-Ελληνικού Επιμελητηρίου, κ. Ανδρέας Παππάς. Ο Επικεφαλής του Γραφείου Ο.Ε.Υ. Μαδρίτης, κ. Παντελής Γκάσιος, Σύμβουλος ΟΕΥ Α', προέβη κατόπιν σε δεκάλεπτη παρουσίαση της ελληνικής οικονομίας, των διμερών εμπορικών και επενδυτικών σχέσεων, καθώς και των προοπτικών περαιτέρω ενδυνάμωσής τους. Ακολούθησε το κυρίως μέρος των παρουσιάσεων στις οποίες προέβησαν η Διευθύντρια Προσέλκυσης Επενδύσεων σε Τουρισμό, Ακίνητα, Δημιουργικές Βιομηχανίες της Enterprise Greece κα Χίλντα Αλυσανδράτου και ο Διευθυντής Προσέλκυσης Επενδύσεων σε Ενέργεια, Περιβάλλον, Υπηρεσίες της Enterprise Greece κ. Νίκος Στάμου, με τη μεν πρώτη να καλύπτει τον κλάδο και τις ευκαιρίες επενδύσεων σε τουριστικές υποδομές, τον δε δεύτερο να καλύπτει τον κλάδο επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας / ενεργειακές υποδομές, καθώς και βιομηχανίας τροφίμων / ποτών.

Εν συνεχεία, σε σύντομες παρουσιάσεις προέβησαν οι εκπρόσωποι δύο ισπανικών Ομίλων με επιτυχή επενδυτική παρουσία στην Ελλάδα ("success stories"), οι οποίοι επιλέχθηκαν και προσκλήθηκαν από την Enterprise Greece, παρουσιάζοντας τις εμπειρίες τους από την επενδυτική τοποθέτηση / εγκατάσταση των Ομίλων τους στην Ελλάδα. Πρόκειται για τους κ.κ. Luis Picas

Asmarats, Διευθυντή Επενδύσεων του Ομίλου Hotel Investment Partners (πραγματοποιεί επενδύσεις σε ελληνικό ξενοδοχειακό κλάδο) και Carlos Piñar Celestino, Διευθύνοντα Σύμβουλο του Ομίλου Elmga S.A. (έχει προβεί σε επενδύσεις σε ηλιακές φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα). Ως άνω εκπρόσωποι έκαναν εξαιρετικά θετικές αναφορές στη χώρα μας, στο επενδυτικό περιβάλλον, στον εποικοδομητικό ρόλο της Enterprise Greece ως "one-stop-shop" και των ελληνικών κρατικών φορέων και στην εν γένει εμπειρία τους από την επενδυτική τοποθέτηση των Ομίλων τους στη χώρα μας. Τελευταία ήταν η εξαιρετικά ενδιαφέρουσα παρουσίαση του κ. Νίκου Σέργη, Διευθυντή της Μονάδας Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ο οποίος αναφέρθηκε εκτενώς και με λεπτομέρεια στο θεσμικό πλαίσιο ΣΔΙΤ και στις επενδυτικές ευκαιρίες που υπάρχουν στην Ελλάδα σε έργα με σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και κυρίως έργα υποδομών. Τις παρουσιάσεις ακολούθησαν κατ' ιδίαν συναντήσεις των εκπροσώπων της Enterprise Greece και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με εκπροσώπους επτά συμμετεχόντων Ομίλων / φορέων.

Οι εντυπώσεις όλων των εμπλεκόμενων στη διοργάνωση της ημερίδας υπήρξαν άριστες, τόσο σε επίπεδο οργανωτικό όσο και σε επίπεδο ουσίας, δεδομένου ότι προσήλθαν αρκετοί εκπρόσωποι σημαντικών ισπανικών επιχειρηματικών Ομίλων οι οποίοι παρακολούθησαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον

την ημερίδα και, πριν την έναρξή της αλλά και στη διάρκεια του διαλείμματος που ακολούθησε το σκέλος των παρουσιάσεων, πραγματοποίησαν επαφές δικτύωσης τόσο με τους Έλληνες εκπροσώπους, τον υπογράφοντα και τα στελέχη του Γραφείου μας, ανταλλάσσοντας κάρτες και, ορισμένοι εξ αυτών, υποσχόμενοι να μας επισκεφθούν και μας αναπτύξουν περαιτέρω τις σκέψεις τους αναφορικά με τις επενδυτικές προοπτικές των Ομίλων τους στην Ελλάδα. Σε κάθε περίπτωση, το Γραφείο μας πρόκειται να επεξεργαστεί και αποστείλει πλήρη στοιχεία συμμετεχόντων στην Enterprise Greece, καθώς και να προβεί σε διευκόλυνση επικοινωνίας και επαφών σε πλαίσιο follow-up της ημερίδας.

Επισημαίνεται η εξαιρετική συνεργασία Γραφείου Ο.Ε.Υ. Μαδρίτης με όλους τους εμπλεκόμενους και σε όλα τα στάδια προετοιμασίας της ημερίδας, το εξαιρετικό επίπεδο παρουσιάσεων των ομιλητών που καθήλωσε τους συμμετέχοντες στην εκδήλωση, καθώς και το πολύ ικανοποιητικό επίπεδο προσέλευσης και ποιότητας συμμετεχόντων. Το Γραφείο μας στήριξε πλήρως οργανωτικά την ημερίδα, τόσο κατά το στάδιο προετοιμασίας αυτής, όσο και κατά τη διεξαγωγή της, με παρουσία των στελεχών του σε όλη τη διάρκειά της και παροχή διευκολύνσεων μετάφρασης όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο.

Υπογραφή μνημονίου συνεργασίας για την ένταξη στον H2Med, μεταξύ γερμανικού OGE με την Enagás και άλλους ευρωπαϊούς ομολόγους

Όπως ανέφεραν εδώ οικονομικά μέσα βασιζόμενα σε σχετικά εταιρικά ανακοινωθέντα, παρουσιάστηκε χθες στο Βερολίνο, το έργο H2Med, αξίας €2,5 δισ., ο πρώτος πράσινος διάδρομος υδρογόνου για τη Γερμανία. Το έργο στηρίζεται στην ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, ως έργο κοινού ενδιαφέροντος (PCI).

Σύμφωνα με τα ισπανικά μέσα, ο γερμανικός διαχειριστής δικτύου φυσικού αερίου Open Grid Europe (OGE), έχει υπογράψει στα μέσα Δεκεμβρίου 2022 μνημόνιο συνεργασίας με τους διαχειριστές συστημάτων φυσικού αερίου της Ισπανίας (Enagás), της Γαλλίας (GRTgaz και Teréga) και της Πορτογαλίας (REN) για την προώθηση αυτού του διαδρόμου. Όπως αναφέρουν ανωτέρω πηγές, ο γερμανικός διαχειριστής OGE έχει εναποθέσει τις ελπίδες του για απεξάρτηση από τον άνθρακα στο πράσινο υδρογόνο, μια πολλά υποσχόμενη πηγή ενέργειας, με την οποία εκτιμάται ότι θα καλύψει μεγάλο μέρος των μελλοντικών αναγκών του. Ο οικονομικός διευθυντής της OGE, κ. Frank Reiners, σε δηλώσεις του ανέφερε ότι «ένας αγωγός υδρογόνου που θα συνδέει την Πορτογαλία, την Ισπανία, τη Γαλλία και τη Γερμανία, αντιπροσωπεύει κάτι περισσότερο από έναν ζωτικό διάδρομο για εισαγωγές υδρογόνου. Συμβολίζει μια ισχυρή γέφυρα προς ένα βιώσιμο μέλλον».

Ίδιες ανωτέρω πηγές αναφέρουν ότι η Γερμανία εκτιμά ότι θα πρέπει να εισάγει περίπου τα 2/3 των αναγκών της σε υδρογόνο για να τροφοδοτήσει τον ισχυρό μεταποιητικό της τομέα (εγκαταλείποντας το φυσικό αέριο) και για αυτό βασίζεται στο έργο H2Med, τον πρώτο ευρωπαϊκό διάδρομο που θα το μεταφέρει από την Ισπανία και την Πορτογαλία, στη Γαλλία και τη Γερμανία.

Η αναπληρώτρια Γενική Διευθύντρια Ενέργειας της Ευρ. Επιτροπής, κα Mechthild Wörnsdörfer, σε δηλώσεις της, υπογράμμισε την σπουδαιότητά του έργου τονίζοντας ότι «η συνεργασία τεσσάρων κ-μ είναι ένα πολύ σημαντικό βήμα». Η κατασκευή έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2026 και η έναρξη λειτουργίας το 2030. Η Ευρ. Επιτροπή θα δημοσιεύσει τον προτεινόμενο κατάλογο των έργων κοινού ενδιαφέροντος που θα χρηματοδοτηθούν τον προσεχή Νοέμβριο, ο οποίος θα επιβεβαιωθεί έως τις αρχές του επόμενου έτους από το Ευρ. Κοινοβούλιο και το Ευρ. Συμβούλιο.

Σε σχετική δήλωσή του, ο Γενικός Διευθυντής Ενέργειας του ισπανικού Υπουργείου Οικολογικής Μετάβασης, κ. Μανουέλ Γκαρσία, τόνισε ότι «η εν λόγω εγκατάσταση θα μπορεί να μεταφέρει δύο εκατομμύρια τόνους ετησίως και θα επιτρέψει στην Ισπανία να γίνει «καθαρός εξαγωγέας ενέργειας». Σύμφωνα με εκτιμήσεις, η ποσότητα αυτή αντιπροσωπεύει το 10% της εκτιμώμενης ζήτησης της Ευρώπης το 2030».

Βιομηχανικό Φόρουμ για την τεχνητή νοημοσύνη, τη στρατηγική αυτονομία και τη βιωσιμότητα (Μαδρίτη, 16/10/2023)

Τη Δευτέρα 16 Οκτωβρίου τ.ε. έλαβε χώρα σε κεντρικό ξενοδοχείο της Μαδρίτης το 10^ο Βιομηχανικό Φόρουμ με θέμα: «Τεχνητή νοημοσύνη, στρατηγική αυτονομία και βιωσιμότητα: επιχειρηματικές τάσεις που θα αλλάξουν τον κόσμο» ("X Foro Industrial: Inteligencia Artificial, Autonomía Estratégica y Sostenibilidad: Megatendencias empresariales que cambiarán el mundo"), το οποίο διοργανώθηκε από την οικονομική έκδοση "elEconomista.es", με την υποστήριξη σημαντικών μεγάλων ισπανικών και διεθνών επιχειρηματικών Ομίλων (μεταξύ άλλων, Acerinox, Agbar, BNP Paribas, CaixaBank, Econocom, Engie, EY, Havas Media Network, Holcim, HP, Iberdrola, Novartis, Oesía grupo, Oracle, Santander, Telefónica). Στην εκδήλωση παρευρέθηκε, επίσης, η Α.Μ. ο Βασιλιάς της Ισπανίας Felipe VI.

Σκοπός του ως άνω Φόρουμ ήταν η συζήτηση γύρω από τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο επιχειρηματικός ιστός, τα θετικά και αρνητικά χαρακτηριστικά του, με απώτερο στόχο να κατευθυνθούν οι επιχειρηματικές πολιτικές προς τις τρεις κυρίαρχες τάσεις της οικονομίας στο μέλλον: τεχνητή νοημοσύνη, στρατηγική αυτονομία και βιωσιμότητα. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης σημαντικοί επιχειρηματικοί Όμιλοι τοποθετήθηκαν επί του θέματος, στο πλαίσιο τριών γύρων συζητήσεων στους οποίους συμμετείχαν οι εταιρείες Endesa, CaixaBank,

Indra, Mutua, Iberdrola, Agbar, Adif, Acerinox, Orange, Vodafone España, Oracle, Oesía, HP, Engie España, Mapfre, Holcim España, Econocom, BNP Paribas, Cepsa, και Hervas Media.

Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων οι εκπρόσωποι των εταιρειών, τοποθετήθηκαν, ο καθένας με βάση τον κλάδο, την εμπειρία και την οπτική εκάστης εταιρείας, ως προς τις τρεις ανωτέρω κυρίαρχες τάσεις της οικονομίας και της τεχνολογικής εξέλιξης (τεχνητή νοημοσύνη, στρατηγική αυτονομία και βιωσιμότητα), δηλώνοντας ταυτόχρονα τους επιχειρηματικούς στόχους που οι Όμιλοί τους θέτουν για το μέλλον όσον αφορά εν λόγω τομείς.

Σύναψη συμφωνίας Ομίλου Iberdrola με τον εμιρατινό Όμιλο Masdar του Αμπού Ντάμπι για πώληση μεριδίου του μεγαλύτερου υπεράκτιου αιολικού έργου της (East Anglia 3)

Όπως αναφέρουν εδώ έγκυρες οικονομικές και κλαδικές πηγές, ισπανικός ενεργειακός κολοσσός Iberdrola ήρθε σε συμφωνία με τον μεγάλο εμιρατινό Όμιλο Masdar, διεθνή πρωτοπόρο στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και θυγατρικό του δεύτερου μεγαλύτερου κρατικού επενδυτικού Ταμείου του Αμπού Ντάμπι, Mubadala, πωλώντας σε αυτόν μερίδιο 49% του μεγαλύτερου υπεράκτιου αιολικού project της Iberdrola, East Anglia 3, έναντι 2 δισ. ευρώ.

Αιολικό πάρκο East Anglia 3, το οποίο βρίσκεται στις ακτές της Βόρειας Θάλασσας

στη Σκωτία, διαθέτει δυναμικότητα 1.400 MW, γεγονός που το καθιστά εκ των κορυφαίων εγχειρημάτων του Ομίλου Iberdrola στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε διεθνές επίπεδο. Αποτελεί μέρος του ευρύτερου project East Anglia Hub, ενός τεράστιου συγκροτήματος υπεράκτιων αιολικών εγκαταστάσεων στις ακτές της Σκωτίας, το οποίο προβλέπεται να παράγει έως και 2.900 MW, οι συνολικές επενδυτικές ανάγκες του οποίου ανέρχονται στα 6,5 δισ. ευρώ.

Όπως σημειώνουν ανωτέρω πηγές, γενικώς η στρατηγική που ακολουθεί Όμιλος Iberdrola για τη χρηματοδότηση των αναπτυξιακών σχεδίων του στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εστιάζει στην προσέλκυση χρηματοοικονομικών επενδυτών, επιτρέποντάς τους να κατέχουν μειοψηφικά μερίδια στα project του Ομίλου. Στην περίπτωση του αιολικού πάρκου East Anglia 3 αντίθετως, η ιδέα ήταν να βρεθεί συνέταιρος που θα αποκτούσε το 49%. Η ανωτέρω επένδυση της Masdar στο αιολικό πάρκο East Anglia 3, ύψους όπως προαναφέρθηκε 2 δισ. ευρώ για απόκτηση μεριδίου 49%, σημαίνει πως η συνολική αξία του εν λόγω project αποτιμάται σε 4 δισ. ευρώ. Η κίνηση του Ομίλου Iberdrola ευθυγραμμίζεται με το στρατηγικό της σχέδιο για επενδύσεις που ανέρχονται σε 47 δισ. ευρώ πριν από το 2025, με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθώς και στις υποδομές ηλεκτρικού δικτύου, καθώς και για δημιουργία διεθνών συνεργασιών με σκοπό

την επέκταση της δυναμικότητας του Ομίλου στις ΑΠΕ.

Επανεπένδυση της «Iberdrola» των 6 δισ. δολ. από την πώληση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Μεξικό

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, ο ισπανικός ενεργειακός κολοσσός Iberdrola σχεδιάζει να επανεπενδύσει κεφάλαια ύψους 6 δισ. δολαρίων τα οποία είχε αποφασίσει νωρίτερα στη διάρκεια του τρέχοντος έτους να αποσύρει από το Μεξικό μέσω της εκποίησης περιουσιακών του στοιχείων που σχετίζονται με εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φυσικό αέριο (βλ. ως άνω σχετικό μας), επενδύοντας σε έργα ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην ίδια χώρα.

Πιο συγκεκριμένα, το κρατικό επενδυτικό Ταμείο του Μεξικού, Mexico Infrastructure Partners (MIP), στη διαχείριση του οποίου υπόκειται το καταπιστευματικό Ταμείο που είχε αναλάβει την αγορά των περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής του ισπανικού Ομίλου στο Μεξικό, Iberdrola México, το οποίο τυγχάνει της χρηματοδοτικής στήριξης του Εθνικού Ταμείου Υποδομών του Μεξικού («Fonadín») και άλλων κρατικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, φέρεται να έχει ήδη συμφωνήσει με τη θυγατρική της Iberdrola τόσο αναφορικά με συμβάσεις αντιστάθμισης ενέργειας, όσο και σχετικά με συμβάσεις παροχής υπηρεσιών, με την οριστικοποίηση των συμφωνιών να ευρίσκεται πλησίον της ολοκλήρωσης.

Όπως αναφέρουν ανωτέρω πηγές, το επενδυτικό Ταμείο MIP έχει ήδη αποκτήσει 13 σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συνολικής ισχύος άνω των 8.600 MW, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 55% των δραστηριοτήτων της Iberdrola στο Μεξικό.

Η εν λόγω συναλλαγή θα αναμείνει ωστόσο ρυθμιστική έγκριση από την ανεξάρτητη Ομοσπονδιακή Επιτροπή Οικονομικού Ανταγωνισμού (Cofece), καθώς και άλλους δύο κυβερνητικούς φορείς του Μεξικού, συγκεκριμένα τη Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας (CRE) και την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Ηλεκτρισμού (CFE). Ως προθεσμία ολοκλήρωσης της συμφωνίας ορίζεται η 31η Δεκεμβρίου τρέχοντος έτους, αλλά πηγές αναμένουν ότι αυτή θα είναι έτοιμη τον Νοέμβριο. Όμιλος Iberdrola αναμένεται να χρησιμοποιήσει τα επενδυτικά κεφάλαια για την υποστήριξη έργων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο Μεξικό, επιδεικνύοντας τη δέσμευσή του στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στη χώρα.

Οι νέες επενδύσεις της στο Μεξικό θα επικεντρωθούν στην ηλιακή και την αιολική ενέργεια, δεδομένου της ισχυρής ενεργειακής παραγωγικής δυναμικότητας της χώρας από ανανεώσιμες πηγές.

Σύμφωνα με εδώ έγκυρες εκτιμήσεις, η συμφωνία αυτή σηματοδοτεί ένα «νέο στάδιο» στη σχέση μεταξύ Ομίλου Iberdrola και Μεξικού, με τα δύο μέρη να επωφελούνται αμοιβαίως από τη συμφωνία.

Υπενθυμίζεται ότι η προηγούμενη αποεπένδυση του Ομίλου Iberdrola από το Μεξικό εντασσόταν στο Στρατηγικό Σχέδιο του

ισπανικού Ομίλου, το οποίο περιελάμβανε σημαντικές επενδύσεις και αποεπενδύσεις με στόχο την εκμηδένιση των ανθρακούχων εκπομπών και την πλήρη επικέντρωση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Επιπλέον, η διοίκηση της Iberdrola είχε τότε διευκρινίσει ότι η επιχείρηση αποεπένδυσης είχε συμφωνηθεί με την Κυβέρνηση του Μεξικού με σκοπό τον τερματισμό των πολυετών νομικών διαφορών μεταξύ των δύο πλευρών, ωστόσο σε καμία περίπτωση δεν σήμαινε την έξοδο της Iberdrola από την αγορά του Μεξικού, δεσμευόμενη να προωθήσει την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προωθώντας την ενεργειακή μετάβαση της χώρας, με την υποστήριξη της Κυβέρνησης του Μεξικού.

Ελληνική συμμετοχή στη Διεθνή Φαρμακευτική Έκθεση CPHI Barcelona 2023,

Στο διάστημα 24 Οκτωβρίου – 26 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο της Βαρκελώνης (FIRA Gran Vía), η εξαιρετικά σημαντική για τον παγκόσμιο φαρμακευτικό κλάδο, Διεθνής Έκθεση, CPHI Barcelona 2023. Τη φυσική παρουσία της Έκθεσης πλαισίωσε και φέτος η διαδικτυακή πλατφόρμα “CPHI Online”, η οποία έδωσε τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να έρθουν σε επαφή με επισκέπτες και συμμετέχοντες, καθώς και να παρακολουθήσουν τα προγραμματισμένα σεμινάρια. Στην έκθεση συμμετείχαν συνολικά πάνω από 2.000 εκθέτες από περίπου 80 χώρες,

κατανεμημένοι σε 8 μεγάλες αίθουσες (Halls) του Εκθεσιακού Κέντρου, συνολικής έκτασης 240.000 περίπου τ.μ. Στους χώρους της FIRA Gran Vía υπήρχαν ειδικά διαμορφωμένοι χώροι για πραγματοποίηση επιχειρηματικών συναντήσεων, συνεδρίων και ομιλιών. Οι αρχικές εκτιμήσεις των διοργανωτών ανέφεραν φετινό αριθμό επαγγελματιών επισκεπτών στους περίπου 80.000, αριθμός που τελικά ξεπεράσθηκε. Παρατηρήθηκε και πάλι η έντονη πολυκοσμία που διέπει παραδοσιακά τους χώρους της CPHI. Κατά τη διάρκεια της έκθεσης, στελέχη και σημαντικά πρόσωπα της παγκόσμιας φαρμακοβιομηχανίας παρευρέθηκαν στη Βαρκελώνη προκειμένου να συμμετέχουν στα προγραμματισμένα συνέδρια και τις ομιλίες που πλαισίωσαν την έκθεση, με παρουσιάσεις της τρέχουσας κατάστασης της αγοράς, καθώς και προβλέψεις για τη μελλοντική της πορεία και τις τάσεις της.

Η Ελληνική συμμετοχή στη φετινή CPHI Barcelona αριθμήσε συνολικά 38 επιχειρήσεις. Επισημαίνεται ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις συμμετείχαν με μεγάλα ανεξάρτητα περίπτερα, παρουσιάζοντας έντονη επισκεψιμότητα και έχοντας στην πλειοψηφία τους σειρά B2B συναντήσεων, προγραμματισμένες ήδη από το προηγούμενο διάστημα. Τα ελληνικά περίπτερα βρίσκονταν κατά βάση σε καλές θέσεις, σε όλες τις αίθουσες του εκθεσιακού χώρου, ήταν άρτια οργανωμένα, ενώ αναδείκνυαν τα ελληνικά προϊόντα και τη δυναμικότητα της χώρας μας στον τομέα του

φαρμάκου, με την πλειονότητα των εκθετών να δηλώνουν ευχαριστημένοι από την πορεία των διμερών εμπορικών σχέσεων με την Ισπανία. Η επισκεψιμότητα των ελληνικών περιπτέρων, ήταν ιδιαίτερος αυξημένη, τόσο από Ισπανούς όσο και από διεθνείς επισκέπτες, οι οποίοι αποκόμισαν εν γένει θετικές εντυπώσεις για τα ελληνικά προϊόντα και τον φαρμακευτικό κλάδο της χώρας μας, σύμφωνα με όσα μας είπαν οι Έλληνες εκθέτες. Από τις συνομιλίες μας με τους εκθέτες διαπιστώσαμε πως θεωρούν την ισπανική αγορά φαρμάκου ιδιαίτερα ελκυστική, όπως και την έκθεση CPHI, καθώς πρόκειται για έκθεση με υπολογίσιμο μέγεθος και διεθνή – περιφερειακό χαρακτήρα, εξαιρετικά λειτουργική και αποτελεσματική.

Το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης, στάθηκε αρωγός στην ελληνική συμμετοχή, παρέχοντας πληροφόρηση και κατευθύνσεις στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, δίδοντάς τους πλήρη εικόνα για την αγορά φαρμάκου της Ισπανίας, εκπονώντας κλαδική έρευνα που τους διαβιβάστηκε. Επιπλέον, υπήρξε ανταλλαγή συγκεκριμένων απόψεων με τους υπευθύνους των ελληνικών συμμετοχών και των επιχειρήσεων για στοχευμένες ευκαιρίες που παρουσιάζει η αγορά της Ισπανίας και τρόπους με τους οποίους μπορούμε να υποστηρίξουμε την ελληνική παρουσία.

Επισημαίνεται ότι οι εξαγωγές του τομέα των φαρμάκων στην Ισπανία διαθέτουν περιθώρια ανάπτυξης εξαγωγικών συνεργασιών, καθώς πρόκειται για έναν κλάδο συνεχώς αναπτυσσόμενο. Η κα Χριστίνα Οικονόμου, Γραμματέας ΟΕΥ Γ' του

Γραφείου Ο.Ε.Υ. Μαδρίτης, παρέστη στην έκθεση την πρώτη ημέρα διεξαγωγής της (24/10), πραγματοποιώντας επαφές με το σύνολο των Ελλήνων εκθετών και των εκπροσώπων των παριστάμενων φορέων. Σύμφωνα και με συζητήσεις που πραγματοποιήθηκαν με εκπροσώπους των ελληνικών επιχειρήσεων, θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια ακόμη καλύτερου «κτισίματος» της ελληνικής συμμετοχής, με προεργασία όσον αφορά τη δημιουργία πρόσθετων επαφών για τις επιχειρήσεις και ενδεχομένως την καθιέρωση στοχευμένου προωθητικού event για τον ελληνικό φαρμακευτικό κλάδο με πρόσκληση Ισπανών και άλλων ξένων συμμετεχόντων. Η συνέχιση της επιτυχημένης παρουσίας της χώρας μας στην CPHI εκτιμάται επιβεβλημένη, καθώς αναμένεται να συμβάλει στην περαιτέρω ανάδειξη της ελληνικής παρουσίας στον κλάδο του φαρμάκου, τόσο σε διμερές, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ**

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-madrid@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.cgora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, Ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.